

29. september 2017
brez statusa

Skoraj vsi osnovnošolski otroci imajo primeren prostor za učenje in izdelavo domačih nalog

Teden otroka

Med prebivalci Slovenije je 18 % otrok. Tri četrt jih živi z obema staršema. Med fanti je vsak sedemnajsti Luka ali Jan, med dekletimi pa vsaka devetnajsta Nika ali Eva. Skoraj vsi šolajoči otroci se udeležujejo šolskih izletov in imajo primeren prostor za učenje.

O svetovnem dnevu otroka

Pred 63 leti je Organizacija združenih narodov pozvala vse države sveta, naj vsaka določi **poseben dan**, ki bo opominjal na pomembnost blaginje otrok. V Sloveniji praznujemo svetovni dan otroka vsak prvi ponedeljek v oktobru. Na ta dan se začne tudi tradicionalni teden otroka; tudi ta obstaja od leta 1954, vsa leta pa ga pripravlja Zveza prijateljev mladine Slovenije. Osrednja tema letošnjega tedna otroka je »Povabimo sonce v šolo«.

Otroci v Sloveniji

Do kdaj smo otroci, je zelo relativno. Po opredelitvi Organizacije združenih narodov so otroci vse mladoletne osebe, torej osebe, ki še niso stare 18 let. Na začetku leta 2017 je bilo med prebivalci Slovenije 364.253 ali 18 % otrok. V zadnjih desetih letih se je število otrok povečalo za 15.144, to je približno za toliko, kolikor prebivalcev ima občina Litija.

Največ deklicam in dekletom, starim manj kot 18 let, je ime Nika, Eva, Sara, Ana ali Lara, največ dečkom in fantom, njihovim vrstnikom, pa Luka, Jan, Žan, Nik in Nejc.

Tri četrt otrok, to je približno 270.000, živi skupaj z obema staršema, od tega 52 % s starši, ki so poročeni, 22 % pa s starši, ki niso poročeni oz. živijo v zunajzakonski skupnosti. Delež otrok, katerih starši niso poročeni, se je v obdobju od 2011 do 2015 povečal za 4 odstotne točke, obenem pa se je za 4 odstotne točke zmanjšal delež otrok, katerih starši so poročeni. Četrtnina otrok (24 %) je v letu 2015 živela samo z enim od staršev, večina od teh samo z mamo (83 %). Tri četrt otrok je imelo vsaj enega brata ali sestro.

Otroško varstvo in guljenje šolskih klopi

Vrtce je v šolskem letu 2016/17 obiskovalo več kot tri četrt otrok, starih od 1 do 5 let, od tega 5 % zasebne vrtce. V zadnjih desetih letih se je število otrok, ki obiskujejo vrtce, povečalo za 15 odstotnih točk. Otroke v predšolskem obdobju pogosto varujejo tudi stari starši, prijatelji, sorodniki; v letu 2016 je bilo v takem varstvu več kot polovica otrok, starih do 5 let (v tem podatku so upoštevani tudi otroci, ki so bili sicer vključeni v vrtce, nekaj ur na teden pa so bili tudi v varstvu pri starih starših, prijateljih, sorodnikih).

V **osnovno šolo** je bilo na začetku šolskega leta 2016/17 vključenih 97 % vseh otrok, starih od 6 do 14 let. Podaljšano bivanje oz. varstvo pred poukom in/ali po njem je v letu 2016 obiskovalo 53 % otrok, starih od 6 do 12 let. Ti otroci so v taki obliki varstva preživeli povprečno 10,7 ure na teden.

V **srednješolsko izobraževanje** je bilo v šolskem letu 2016/17 vključenih 93 % otrok, starih od 15 do 17 let. Večina srednješolcev je vključena v srednje tehniško in strokovno ali srednje splošno izobraževanje. Od otrok, starih od 15 do 17 let, je bil v letu 2016 **zaposlen** približno vsak tisoči, **brezposeln** pa približno vsak dvestoti.

V 97 % gospodinjstvih so imeli otroci, mlajši od 16 let, **primeren prostor za učenje in izdelavo domačih nalog**. Odstotek takih otrok je bil nižji v številnejših družinah; v gospodinjstvih s tremi ali več otroki, starimi do 16 let, na primer ni imelo na voljo takega prostora 5 % otrok.

Večini otrokom so starši ali skrbniki lahko omogočili **šolske izlete in druge plačljive šolske aktivnosti**. Iz finančnih razlogov tega niso mogli omogočiti otrokom v 3 % gospodinjstev. Med gospodinjstvi, ki so živela pod pragom tveganja revščine, je bilo takih gospodinjstev več, in sicer 9 %.

Po podatkih iz raziskave [Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji](#), ki jo je v letu 2014 med šolajočimi otroci, starimi 11, 13 in 15 let, izvedel Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), je bila **šola vseč** 30 % mladostnikov, najvišji pa je bil ta odstotek med 15-letniki. Šola je bila bolj všeč dekletom kot fantom. Več deklet kot fantov je bilo mnenja, da razrednik bolje ocenjuje njihovo delo za šolo, so pa z delom za šolo bolj obremenjene kot fantje.

Prosti čas, počitnice in druženje otrok

Redno udeleževanje **aktivnosti v prostem času**, kot so krožki, športne dejavnosti, glasbena šola in druge dejavnosti, za katere je treba odšteti nekaj denarja, npr. za članarino, prispevke, opremo itd., so svojim otrokom, mlajšim od 16 let, v letu 2014 omogočili v 68 % gospodinjstvih. To je v primerjavi s sosednjima Avstrijo (74 %) in Madžarsko (70 %) manj, v primerjavi s sosednjima Hrvaško (62 %) in Italijo (64 %) pa več. Največ otrok se je tovrstnih aktivnosti udeleževalo na Nizozemskem, Irskem in v Švici (v 90 % gospodinjstvih); najmanj pa v Romuniji in Makedoniji (v 15 % oz. 20 % gospodinjstvih).

Po podatkih prej omenjene raziskave NIJZ je 18 % mladostnikov v letu 2014 v prostem času več kot štiri ure na dan preživelo v sedečem položaju. 53 % mladostnikov je med šolskim tednom gledalo televizijo, videoposnetke in druge zabavne vsebine dve uri ali več na dan. 28 % mladostnikov je dve uri ali več na dan igralo igrice na računalniku ali drugih elektronskih napravah.

Vsaj **en teden počitnic na leto zunaj doma**, lahko tudi pri sorodnikih, prijateljih ali v počitniškem bivališču (vikendu), so otrokom, mlajšim od 16 let, omogočili v 91 % gospodinjstev. Za počitnice so bili v največjem odstotku prikrajšani otroci iz dohodkovno najšibkejših gospodinjstev; 15 % takih gospodinjstev svojim otrokom ni moglo privoščiti enotedenskih počitnic.

V letu 2014 so od otrok, mlajših od 16 let, domov občasno **povabili prijatelje, da bi se skupaj igrali in še kaj prigriznili**, otroci iz 92 % gospodinjstev. Po podatkih iz omenjene raziskave NIJZ mladostniki dobro ocenjujejo podporo prijateljev, saj so jo v letu 2014 ocenili s povprečno oceno 5,3 (na lestvici od 1 do 7). Vsak tretji mladostnik je komuniciral s prijatelji prek elektronskih medijev vsak dan, dekleta v večjem odstotku kot fantje. 88 % je bilo zadovoljnih s svojim življenjem.

Gospodinjstva v Sloveniji, ki so svojim otrokom, mlajšim od 16 let, v letu 2014 omogočila:

Avtor/-ji: Martina Stare

Naslednja objava:

Statistični urad Republike Slovenije

Litostrojska cesta 54, 1000 Ljubljana

Informacijsko središče:

telefon: (01) 241 64 04

faks: (01) 241 53 44

info.stat@gov.si

www.stat.si

© Statistični urad Republike Slovenije

Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.